

مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی

عاطفی

1. ستار صیدی، 2. حمزه احمدیان*، 3. مجید صفاری نیا

1. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران، 2. استادیار گروه روانشناسی، واحد سنندج، دانشگاه

آزاد اسلامی، سنندج، ایران، 3. استاد روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور

(تاریخ وصول: 97/05/05 - تاریخ پذیرش: 98/04/21)

The Model Of Relationship Between Social Perspective Taking And Self-Control With Pro-Social Personality Through Mediator Role Emotional Empathy

1. Sattar Saidi, 2. Hamzeh Ahmadian*, 3. Majid Saffarinia

1. Ph.D Student of Psychology, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran, 2. Professeur adjoint de psychologie, Branche de Sanandaj, Université Islamique Azad, Sanandaj, Iran, 3. Professor of Psychology, Payam Noor university.

(Received: Jul. 27, 2018 - Accepted: Jul. 12, 2019)

Abstract

Introduction: The relationship between social perspective taking and self-control with prosocial personality of the community is significant. The purpose of the present research was to study the Model Of Relationship Between Social Perspective Taking And Self-Control with prosocial personality via mediator role of emotional empathy among teachers. **Method:** The research design is descriptive-correlational using path analysis method. The statistical population of the study consisted of all teachers working at schools in Sanandaj in 2017. In this study, 425 teachers participated. They were selected based on categorical random sampling method. The participants completed the Social Perspective Taking (Mohaghegi et al., 2016), Self-control (Nikmanesh, 2007), Prosocial behavior (Penner, 2002), and Emotional Empathy (Mehrabian & Epstain, 1972) questionnaires. Data analysis was conducted through AMOS software using path analysis method. **Results:** The results showed that the final model has good fitness with the data. The path analysis model has determined that Pro-social Personality is influenced by social perspective taking directly and indirectly, and by self-control indirectly. Therefore, it can be concluded that social perspective taking and self-control play important roles in the pro-sociality of teachers. **Conclusion:** Findings show that Emotional Empathy play a significant mediating role for social perspective taking with prosocial personality and not for self-control.

Keywords: Social Perspective Taking, Self-control, Pro-social Personality, Emotional Empathy.

چکیده

مقدمه: رابطه دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند از موضوعات قابل توجه است. پژوهش حاضر با هدف بررسی مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی عاطفی انجام شد. روش: طرح پژوهش جزء تحقیقات توصیفی - همبستگی از نوع تحلیل مسیر است. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی معلمان شاغل در مدارس شهر سنندج در سال 1396 است که تعداد 425 نفر شرکت کننده، به عنوان نمونه پژوهش به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، پرسشنامه‌های دیدگاه‌گیری اجتماعی (محقق و همکاران، 1395)، خودکنترلی (نیک منش، 1386)، شخصیت جامعه‌پسند (پنر، 2002) و همدلی عاطفی متعادل (مهرابیان و اپستین، 1972) را تکمیل کردند. داده‌های پژوهش با نرم افزار آماری AMOS و با استفاده از روش تحلیل مسیر مورد تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها: نتایج نشان داد که مدل نهایی از برازش خوبی با داده‌ها برخوردار است. مدل تحلیل مسیر مشخص کرد دیدگاه‌گیری اجتماعی به صورت مستقیم و غیرمستقیم و خودکنترلی به صورت غیرمستقیم بر شخصیت جامعه‌پسند اثرگذارند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی نقش مهمی در جامعه‌پسندی معلمان دارند. نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان داد همدلی عاطفی نقش واسطه‌ای معناداری برای دیدگاه‌گیری اجتماعی با شخصیت جامعه‌پسند و نه برای خودکنترلی ایفاء می‌کند.

واژگان کلیدی: دیدگاه‌گیری اجتماعی، خودکنترلی، شخصیت جامعه‌پسند، همدلی عاطفی.

مقدمه

پاداش‌ها و تنبیهات و کمکی که بدنبال آن گرفته شده (یا نه)، و نیز پاداش‌های خویشاوندی⁷ - منافع منهای هزینه‌ها، یادگیری مشاهده‌ای و الگوگیری و نیز خودپاداش‌دهی⁸ را مورد توجه قرار دهید. یا نظریه علامت‌دهی تبیین تکامل رفتار جامعه‌پسند را با مزیت توانایی آن در انتقال اطلاعات به دیگران جستجو می‌کند (صیدی، 1391). این انتقال اطلاعات دیدگاه‌گیری را فراهم می‌سازد و تحقیقات نشان داده‌اند که دیدگاه‌گیری⁹ و همدردی، رفتار جامعه‌پسند را پیش‌بینی می‌کنند (کارلو و همکاران، 2010؛ مالتی و همکاران، 2012) و دیدگاه‌گیری به طور مثبت، با رفتارهای جامعه‌پسند مرتبط است (مستن، مورلی و آیزنبرگر، 2011).

دیدگاه‌گیری یا توانایی گرفتن دیدگاه از دیگران و پیش‌بینی باورها و تمایلات آن‌ها در زندگی اجتماعی ما نقش محوری دارد (اپلی، مورج، کیسا، 2004). دیدگاه‌گیری اجتماعی¹⁰ به فرد این امکان را می‌دهد درحالی‌که یگانگی خود را حفظ می‌کند مسائل را از دید دیگران ببیند (گالینسکی، کو و وانگ، 2005). گالینسکی و همکاران (2005)، با تأکید بر اینکه دیدگاه‌گیری همپوشی خود - دیگری را افزایش می‌دهد، چگونگی پرورش پیوندهای اجتماعی و تسهیل

شخصیت جامعه‌پسند¹ در بردارنده احساسات، افکار و تمایلات فرد در رفتار جامعه‌پسند² است (پنر، 2002). رفتار جامعه‌پسند عمل داوطلبانه‌ای است که با هدف نفع‌رسانی به دیگران انجام می‌شود (وایت³، 2014؛ آیزنبرگ، اسپینراد و موریس، 2014). این عمل سود مستقیمی برای فرد انجام دهنده ندارد و ممکن است حتی برای او خطرناکی هم داشته باشد (برنسکامب و بارون، 2017). رفتار جامعه‌پسند می‌تواند شامل زیر بُعدهایی مانند مشارکت، کمک‌رسانی، همکاری، داوطلب شدن و اهدا کردن باشد (کارلو، 2006). همچنین، این رفتارها شامل کمک کردن به دیگران، دلسوزی⁴ نشان دادن، موافق و منصف بودن⁵ نسبت به دیگران است (گارنر، 2003).

چشم‌اندازهای نظری وسیعی برای رفتار جامعه‌پسند به کار برده شده است؛ یادگیری اجتماعی، علامت‌دهی، کاهش تنش، هنجارها و نقش‌ها، تبادل یا انصاف⁶، اسناد، صیانت/افزایش عزت‌نفس، و استدلال اخلاقی، همدلی - نوع‌دوستی، تسکین حالت منفی و ... مثلاً، نظریه یادگیری اجتماعی پیشنهاد می‌کند که اگر شما می‌خواهید بدانید چرا مردم به طور جامعه‌پسند عمل می‌کنند شما باید تاریخچه یادگیری‌ها،

1. Prosocial Personality
2. Prosocial behavior
3. White
4. Compassion
5. Fair
6. Equity or Exchange

7. Relative Rewards
8. Self-Rewards
9. Perspective Taking
10. Social Perspective Taking

(نلسون و کریک، 1999).

پژوهش روی ناتوانی در خودکنترلی نشان داده است که ظرفیت خودکنترلی یک منبع محدود است که با استفاده مکرر می‌تواند تقلیل یابد (باومیستر و همکاران، 1998). وقتی منابع تقلیل می‌یابد انجام اعمال بعدی که نیازمند خودکنترلی است ممکن است ضعیف شود (هگر و همکاران 2010؛ باومیستر و همکاران، 1998). منابع محدود خودکنترلی ممکن است تلویحاتی برای فهم ما از رفتار جامعه‌پسند داشته باشد. به ویژه، بحث شده است که بروز رفتار جامعه‌پسند و اجتناب از رفتارهای ضداجتماعی⁴ نیازمند خودکنترلی در فایق آمدن بر تکانه‌های خودخواهانه است (دوال و همکاران، 2008). تحقیقات نشان داده‌اند که خودکنترلی عامل مهم و سرنوشت‌سازی برای کارکرد بین فردی بهتر است (ریگتی و فینکناور، 2011). عوامل عاطفی نیز در جامعه‌پسندی نقش دارند. عواطف، احساسات و هیجانات افراد، روی تفسیر آن‌ها از محیط و نتایج رفتار و چگونگی تعامل آن‌ها با محیط تأثیرگذار است. نتایج پژوهش رحیمی و یوسفی (1389) نیز نشان داد که بین خویش‌تنداری و همدلی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

همدلی⁵ «توانایی سهیم شدن در دنیای افکار و احساسات درونی دیگران» است (والتر،

همکاری‌های اجتماعی بوسیله دیدگاه‌گیری را خاطر نشان می‌سازند.

باتسون و همکاران (2002)، نیز در آزمایشی نشان دادند که دیدگاه‌گیری نگرانی همدلانه خودگزارشی را افزایش می‌دهد و روی رفتارهای جامعه‌پسند بین گروهی مؤثر است و سبب نگرش مثبت‌تر و تمایل بیشتر به کمک کردن می‌شود. گرایش بیشتر به گرفتن دیدگاه‌های دیگران با رویکرد جامعه‌پسندتر نسبت به دیگران مرتبط است (فت و همکاران، 2014). البته، برای بروز رفتارهای جامعه‌پسند نیاز است افراد خودکنترلی¹ فعالی بر تکانه‌های خودخواهانه خودکار خود داشته باشند (دوال و همکاران، 2008).

خودکنترلی ظرفیت پیش‌بینی پیامدهای منفی اعمال شخص فراتر از پاداش‌های کوتاه مدت، بازداری تکانه‌ها، و نفوذ داشتن بر روی رفتارها است (باومیستر، واس و تاپس، 2007). از این رو، افرادی که ارزش‌های اخلاقی² درونی شده دارند ممکن است با توجه به سطح خودکنترلی‌شان به شیوه جامعه‌پسند عمل کنند (مید و همکاران، 2009). زیرا ارزش‌های اخلاقی درونی شده خودتنظیمی رفتار اخلاقی را تسهیل می‌کند (موریون و سله سریوا³، 2003). از این رو، توانایی کنترل احساسات در افراد با رفتارهای جامعه‌پسند بیشتر است

1. Self-Control
2. Moral values
3. Muraven & Slessareva

4. Antisocial Behavior
5. Empathy

ستار صیدی و همکاران: مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی...

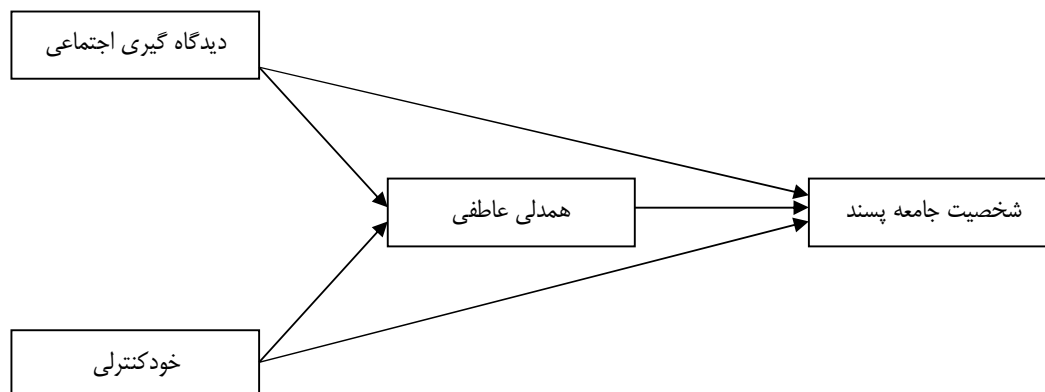
استنجر و بوردلی¹، 2013). مطالعات نشان داده‌اند که آموزش همدلی می‌تواند موجب کاهش احتمال انجام رفتارهای ناسازگارانه (یو و همکاران، 2011)، و پرخاشگرانه (ایوانیک²، 2006) و افزایش سطح سازگاری (کاستیلو و همکاران، 2013) شود.

بنا به ارتباط معنی‌دار بین رفتارهای کلامی و غیرکلامی مناسب معلمان با رفتار مناسب دانش‌آموزان (گرهام، 1998) و رابطه گرمی معلمان با دانش‌آموزان به طور مثبت با همدلی و رفتار جامعه‌پسند (لاکتر و پیانتا، 2011؛ آیزنبرگ و همکاران، 2006) و اینکه جامعه‌پسند بودن قشر معلمان بسیار حائز اهمیت است زیرا پیامد آن جامعه‌پسندی آینده‌سازان مملکت و در نهایت کل جامعه است و به دلیل اینکه تابه‌حال پژوهشی در ایران با مدل مطرح شده ارائه نشده است. همچنین، پژوهشی در نمونه معلمان مشابه بررسی حاضر صورت نگرفته است، لذا پژوهش حاضر با هدف آزمون الگوی مفهومی طراحی شده در شکل 1، جهت تعیین ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی عاطفی انجام می‌شود.

(2012). منظور از همدلی سائق و توانایی فهم حالات، هیجان‌ها و افکار دیگران و پاسخدهی به آن‌ها با هیجان‌های متناسب و همخوان؛ یا به عبارتی توانایی سهیم شدن در احساسات دیگران و گرایش به تجربه نیابتی حالات هیجانی آن‌ها است (استوکس، لیشر و دکر، 2009). همدلی توانایی مهمی است که از آسیب به دیگران جلوگیری می‌کند، نیروی محرک رفتارهای اجتماعی است و سبب انسجام گروهی می‌شود (مورلی، لیبرمن و زکی، 2015). برانگیختگی عاطفی لازمه برانگیختگی فرد برای کمک به دیگران است و تجربه همدلی با حالات عاطفی دیگران با کارهای انسان دوستانه و کمک کردن به دیگران در ارتباط است (تامسون و بارت، 1995). این توانایی عاملی مؤثر در بروز رفتارهای جامعه‌پسند است که تمایل فرد را برای افزایش رفاه دیگری منعکس می‌سازد (داویدو و بن فیلد، 2015).

ارتباط بین همدلی و رفتار جامعه‌پسند موضوع مطالعات بسیاری بوده است (مثلاً: اسپینراد و گال، 2018؛ استرایر و رابرتس، 2004؛ هافمن، 2000؛ آیزنبرگ و میلر، 1987) و شواهدی وجود دارد که فرایندهای مربوط به همدلی عاطفی و شناختی به طور مثبت با رفتار جامعه‌پسند (آیزنبرگ، اگم و دی جنتا، 2010) و به طور منفی با پرخاشگری (استرایر و رابرتس، 2004؛ واپن، لینم و جانسون، 2014) و رفتار ضداجتماعی مرتبط است (کاوسسانو،

1. Kavussanu, Stanger, & Boardley
2. Iwaniec

شکل 1. مدل مفهومی ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی عاطفی

روش

تحقیقات کاربردی، از لحاظ اجرا جزء تحقیقات توصیفی - همبستگی از نوع تحلیل مسیر است. معیارها و شرایط ورود در این پژوهش عبارتند بود از: نمونه‌گیری از معلمان به عمل آمد که حداقل یکسال از سابقه تدریس آنان گذشته باشد. شرط ورود به پژوهش افراد نمونه شاغل رسمی یا پیمانی بودن در آموزش و پرورش بود. معیارها و شرایط خروج از پژوهش عبارت بودند از: عدم رضایت معلمان برای شرکت در پژوهش انصراف یا پر نکردن کامل پرسشنامه‌ها.

ابزارهای مورد استفاده در پژوهش: 1) مقیاس دیدگاه‌گیری اجتماعی: دیدگاه‌گیری اجتماعی (یا همدلی شناختی) یکی از مهارت‌های ضروری برای برقراری روابط اجتماعی است که ریشه در توانایی‌های شناختی دارد. این مقیاس توسط

جامعه آماری پژوهش شامل تمامی معلمان شاغل در مدارس شهر سنندج در سال 1396 بود که تعداد 425 شرکت کننده، به عنوان نمونه پژوهش به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. از این تعداد 230 نفر زن و 195 نفر مرد با میانگین سنی 38 سال بودند. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده گردید و حجم نمونه با در نظر گرفتن سطح اطمینان 95 درصد محاسبه گردید. همچنین، مقدار d (اشتباه مجاز) 0/2 در نظر گرفته شد تا توان آماری از 0/80 کمتر نشود. براساس این فرمول برای جامعه مدنظر حداقل حجم نمونه لازم به اندازه 362 نفر است که برای افزایش قدرت تعمیم پذیری یافته‌ها 450 نمونه انتخاب گردید و پس از حذف پرسشنامه‌های ناقص در نهایت 425 نمونه وارد تحلیل گردید. این پژوهش از لحاظ هدف جزء

ستار صیدی و همکاران: مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی...

3) مقیاس همدلی متعادل: لین مقیاس توسط

مهرابیان و اپستین در سال 1972 ساخته شده است. مقیاس 33 گویه دارد که 17 گویه آن همدلی را به صورت مثبت و 16 گویه به صورت منفی ارزیابی می‌کند. لین مقیاس شامل عوامل همدلی واکنشی (2,3,11,21,23)، همدلی مشارکتی (2,3,11,21,23)، اثرپذیری عاطفی (7,14,26,28,30,33)، ثبات عاطفی (5,8,10,18,24,31)، همدلی نسبت به دیگران (13,22,25,32)، و کنترل (9,20) است. گویه‌ها به صورت 5 درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم از 5 تا 1 نمره‌گذاری می‌شوند. 16 گویه منفی به صورت معکوس از 1 تا 5 نمره‌گذاری می‌شود که شامل سوالات، 3,4,6,11,12,13,20,21,23,24,26,28,30,32,33 است. مهرابیان و اپستین (1972) بر روی 202 زن و مرد ضریب پایایی 0/84 را گزارش کردند. زرشقایی و نوری و عریضی (1389) بر روی 142 نفر از کارکنان مخابرات نیز اعتبار مقیاس را به روش آزمون و بازآزمایی مناسب ارزیابی کردند.

4) پرسشنامه شخصیت جامعه‌پسند: این ابزار

توسط لوئیس پندر (2002) ساخته شده است. صفاری‌نیا و باجلان (1390) نسخه فارسی این پرسشنامه 30 گویه‌ای را تهیه و بر روی 850 دانشجو اجرا کردند. این پرسشنامه از هفت خرده مقیاس تشکیل شده است که در اصل دو عامل همدلی جهت‌گیری شده به سمت دیگران و

محقق‌ی و همکاران (1395) طراحی شده که دارای 15 گویه است و چهار عامل پیش‌بینی شناختی دیگران (سوالات 1 تا 7)، ادراک دیدگاه دیگران (سوالات 8 تا 10)، خود را جای فرد دیگر گذاشتن (سوالات 11 و 12)، و احترام به تفاوت‌ها (سوالات 13 تا 15) را می‌سنجد. روش نمره‌گذاری این مقیاس بر اساس طیف لیکرت است. روایی همزمان با مقیاس‌های شادکامی آکسفورد و اضطراب بک نشان داد که بین دیدگاه‌گیری اجتماعی با شادکامی رابطه مثبت و معنادار و با اضطراب همبستگی منفی و معنی‌دار وجود دارد. همچنین پایایی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ 0/78 به دست آمد که نشان از روایی و پایایی مناسب مقیاس دارد.

2) مقیاس خودکنترلی: سنجش خودکنترلی یا

خویشتنداری با استفاده از پرسشنامه ساخته شده توسط نیک منش (1386) مبتنی بر نظریه گانفردسون و هایشی (1990) انجام می‌شود که شامل شش عامل تکانشی بودن، عملکرد به وظایف ساده، جستجوی مخاطره، فیزیکی بودن در مقابل ذهنی بودن، خودخواهی و عصبیت است. پرسشنامه نمره معکوس ندارد و هر شش سؤال به ترتیب یک مؤلفه را می‌سنجد و نمره‌گذاری بر اساس طیف لیکرت است. اعتبار پرسشنامه با روش همبستگی آزمون - بازآزمون 0/99 بوده و پایایی این پرسشنامه توسط نیک منش (1386) با استفاده از روش آلفای کرونباخ 0/80 گزارش شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: در این پژوهش پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، به منظور آزمون مدل مفروض و بررسی برازش آن با مدل تجربی و نیز برآورد ضرایب اثر مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم از روش تحلیل مسیر با کاربرد نرم افزار AMOS استفاده شد.

یافته‌ها

نتیجه آماره‌های توصیفی نشان می‌دهد که حدود 46 درصد از معلمان پاسخگو مرد و حدود 54 درصد آنان را زنان تشکیل دادند. اکثریت پاسخگویان دارای مدرک کارشناسی (67/5) بودند. جدول 1 و 2، آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش همچون حداقل، حداکثر، میانگین و انحراف معیار و همبستگی آن‌ها را نشان می‌دهد.

کمک‌رسانی را می‌سنجد. روش نمره‌گذاری این ابزار که در یک مقیاس پنج درجه‌ای بر اساس طیف لیکرت برای هر سؤال از صفر تا چهار ارزیابی می‌شود. در پژوهش صفاری‌نیا و باجلان (1390) پایایی پرسشنامه با استفاده از رو با آزمایی 0/98 و همسانی درونی 0/79 به دست آمد. همچنین روایی همزمان پرسشنامه با پرسشنامه شخصیت پنج عاملی نئو مثبت و معنی‌دار بود. همسانی درونی این مقیاس با استفاده از روش آلفا 0/87 به دست آمد. همچنین ضریب آلفا در پژوهش صیدی نیز با حجم نمونه (n=373) محاسبه شد که ضرایب مسئولیت اجتماعی (0/62)، ارتباط همدلانه (0/42)، نگاه از منظر دیگران (0/34)، پریشانی فردی (0/32)، استدلال اخلاقی دو جانبه (0/74)، سایر استدلال‌های جهت‌گیری شده (0/71) و نوع دوستی خودگزارش‌دهی (0/65) به دست آمد (صیدی و صفاری‌نیا، 1394).

جدول 1. حداقل، حداکثر، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیرها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
دیدگاه‌گیری اجتماعی	28	75	57/05	7/37
خودکنترلی	40	102	79/18	11/23
همدلی	74	144	113/48	12/34
شخصیت جامعه‌پسند	46	110	83/79	10/23

جدول 2. ماتریس ضرایب همبستگی متغیرهای اصلی پژوهش

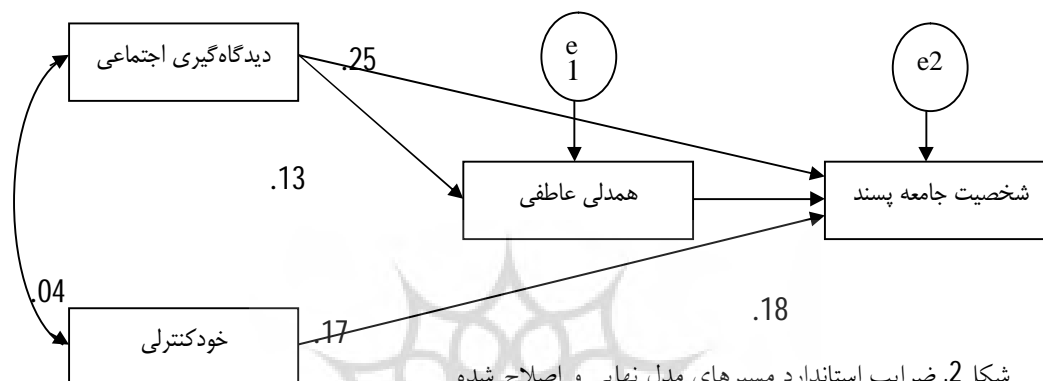
متغیرها	1	2	3	4
دیدگاه‌گیری اجتماعی	1			
خودکنترلی	0/040	1		
همدلی	0/128**	-0/060	1	
شخصیت جامعه‌پسند	0/285**	0/172**	0/206**	1

**p<0/01

ستار صیدی و همکاران: مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با نقش واسطه‌ای همدلی...

میانجی و ملاک است که توسط متغیرهای پیش‌بین تبیین نشده است. همچنین، در جداول 3 و 4 مدل نهایی و برآوردها و شاخص‌های نیکویی برازش ارائه شده است.

برای بررسی سؤال اصلی پژوهش، از نرم‌افزار AMOS و تحلیل مسیر استفاده شد. شکل 2 نتایج تحلیل مسیر ارتباطی متغیرها را نشان می‌دهد. e_1 و e_2 مقدار واریانسی از متغیرهای

شکل 2. ضرایب استاندارد مسیرهای مدل نهایی و اصلاح شده

برای مسیر خودکنترلی به شخصیت جامعه‌پسند $(P=0/001, \beta= 0/17)$ ، برای مسیر همدلی عاطفی به شخصیت جامعه‌پسند $(P=0/001, \beta= 0/18)$ ، است. به طور خلاصه، متغیرهای دیدگاه‌گیری اجتماعی، خودکنترلی و همدلی اثر مستقیم بر شخصیت جامعه‌پسند دارند و همچنین دیدگاه‌گیری اجتماعی از طریق همدلی عاطفی اثر غیرمستقیم بر شخصیت جامعه‌پسند دارد.

همانگونه که شکل 2 نشان می‌دهد وزن‌های استاندارد رگرسیون (β) و معنی داری (p) هر کدام از مسیرها آورده شده است که تمامی مسیرها در سطح $P=0/001$ معنی‌دار هستند. ضرایب بتا و سطح معنی داری برای مسیر دیدگاه‌گیری اجتماعی به همدلی عاطفی $(\beta= 0/13, P=0/001)$ ، برای مسیر دیدگاه‌گیری اجتماعی به شخصیت جامعه‌پسند $(\beta= 0/25, P=0/001)$ ،

جدول 3. شاخص‌های برازش مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی عاطفی

شاخص برازندگی	X^2	P Value	GFI	AGFI	NFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA	PNFI
مدل پیشنهادی	1/857	0/17	0/99	0/97	0/97	0/98	0/92	0/98	0/04	0/16

مشاهده می‌شود مقادیر شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی حاکی از برازش مطلوب مدل

همانطور که از مقادیر شاخص‌های برازندگی الگوی پیشنهادی براساس داده‌های جدول 3

0/98 است، این شاخص‌ها برای مدل‌های خوب 0/90 یا بالاتر است و برای مدل‌های قابل قبول 0/80 است. و در مدل حاضر قابل قبول است. مقدار ریشه مربعات خطای برآورد (RMSEA) نیز برای مدل 0/04 است، این شاخص برای مدل‌های خوب کمتر از 0/05 و برای مدل‌های قابل قبول کمتر از 0/08 برای مدل‌های ضعیف بزرگتر از 0/1 است و بنابراین برای مدل حاضر خوب است و شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI) برابر با مقدار 0/16 است که همگی برازش مدل پیشنهادی با داده‌ها را تأیید می‌کنند.

پیشنهادی با داده‌ها است. نسبت خوبی دو به درجه آزادی یعنی شاخص هنجار شده مجذور خوبی دو (X²/df) با مقدار 1/857، حاکی از برازش مطلوب مدل است چون مقدار کمتر از 3 شاخص خوبی برای برازش مدل است. همچنین شاخص نیکویی برازش (GFI) با مقدار 0/99، شاخص نیکویی برازش تطبیقی (AGFI) با مقدار 0/97، شاخص برازش هنجار شده (NFI) با مقدار 0/97، شاخص برازش افزایشی (IFI) با مقدار 0/98، شاخص توکر - لویس (TLI) با مقدار 0/92، شاخص برازش تطبیقی (CFI) با مقدار

جدول 4. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد مدل نهایی پس از حذف مسیرهای غیرمعنادار

P(Sig)	C.R.(t)	S.E.	β	B	
<0/001	2/64	0/081	0/13	0/21	دیدگاه‌گیری اجتماعی --- < همدلی
<0/001	3/84	0/041	0/17	0/15	خودکنترلی --- < شخصیت جامعه‌پسند
<0/001	4/06	0/038	0/18	0/15	همدلی --- < شخصیت جامعه‌پسند
<0/001	5/61	0/063	0/25	0/35	دیدگاه‌گیری اجتماعی --- < شخصیت جامعه‌پسند

جدول 5 اثرات مستقیم، اثرات غیرمستقیم و اثرات کل استاندارد

اثرات کل	اثرات غیرمستقیم	اثرات مستقیم	
0/128	-	0/128	دیدگاه‌گیری اجتماعی --- < همدلی
0/173	-	0/173	خودکنترلی --- < شخصیت جامعه‌پسند
0/278	0/023	0/254	همدلی --- < شخصیت جامعه‌پسند
0/184	-	0/184	دیدگاه‌گیری اجتماعی --- < شخصیت جامعه‌پسند

ضریب رگرسیون 0/21 معنی‌دار بود اثر متغیر خودکنترلی بر شخصیت

بر اساس نتایج به دست آمده در جدول 4، اثر متغیر دیدگاه‌گیری اجتماعی بر همدلی با

ستار صیدی و همکاران: مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی...

دیگری با اجازه دادن به فرد برای رمزگشایی موقعیت ارتقاء می‌بخشد. نگرانی همدلانه حساسیت هیجانی محرک جانشینی است که پاسخ رفتاری جامعه‌پسند را باز می‌تاباند (کریست، کارلو و استولتنبرگ³، 2016).

از دیگر نتایج پژوهش حاضر این بود که متغیر خودکنترلی بر شخصیت جامعه‌پسند اثر مثبت و معنی‌دار دارد. این یافته به این صورت قابل تبیین است که رفتارهای جامعه‌پسند احتمالاً صرفاً بعد از یادگیری موفق خودکنترلی صورت می‌گیرند (بیرهوف، 2002). خودکنترلی برای حل تعارض بین انگیزه‌های جامعه‌پسند⁴ و نفع شخصی در هنگام تصمیمات جامعه‌پسند به منظور مقدم داشتن نیازهای دیگران بر نیازهای خود ضروری است (فر و کمرر، 2007). افراد با خودکنترلی بالا احتمالاً بیشتر به غریبه‌ها کمک می‌کنند (دوال و همکاران، 2008). بیشتر به دیدگاه‌گیری می‌پردازند و خشم و پرخاشگری کمتری را در روابط نشان می‌دهند (تنگنی و همکاران، 2004).

سطح خودکنترلی افراد به انگیزش درونی و ویژگی‌های شخصیتی دیگر مانند انعطاف‌پذیری و خودمختاری هم، بستگی دارد. پژوهش‌ها حاکی از آن است که رفتارهای یاری‌رسان احتمالاً بیشتر از انگیزش

جامعه‌پسند با ضریب رگرسیون 0/15 معنی‌دار است ($P \leq 0/01$). همچنین اثر متغیر همدلی بر شخصیت جامعه‌پسند با ضریب رگرسیون 0/15 معنی‌دار است ($P \leq 0/01$). اثر متغیر دیدگاه‌گیری اجتماعی بر شخصیت جامعه‌پسند با ضریب رگرسیون 0/35 معنی‌دار است ($P \leq 0/01$).

نتیجه‌گیری و بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی اینکه آیا مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند و نقش واسطه‌ای همدلی عاطفی با مدل تجربی برازش دارد به کمک تحلیل مسیر با نرم افزار آموس، انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد اثر متغیر دیدگاه‌گیری اجتماعی بر همدلی مثبت و معنی‌دار است. این یافته قابل پیش‌بینی بود زیرا محققان ارتباط بین دیدگاه‌گیری و نگرانی همدلانه و رفتارهای جامعه‌پسند را در کودکان، نوجوانان و بزرگسالان پیدا کرده‌اند (آیزنبرگ و همکاران، 2006). همدلی می‌تواند از طریق دیدگاه‌گیری¹ فراخوانده و برانگیخته شود (هافمن، 2000)، دیدگاه‌گیری اجتماعی نقش مهمی در بهبود روابط بین افراد و گروه‌ها بازی می‌کند (پالاک، 2010؛ نوردگرن، بنز و مک دانالد²، 2011). دیدگاه‌گیری نگرانی همدلانه را به خاطر نیاز

3. Stoltenberg

4. Prosocial Motives

1. Perspective Taking

2. Nordgren, Banas, & MacDonald

خودانعطافی و خودکنترلی کم همراه با توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی کم مشخص می‌شوند (روبینز و همکاران، 1996). کم کنترل‌کنندگان رفتار جامعه‌پسند کمتری نسبت به بیش کنترل‌کنندگان نشان می‌دهند (نایزیف و اسلوبادسکایا، 2006) و سطوح بالاتری از پرخاشگری را گزارش می‌کنند (گرام و ون کولانی، 2009). هاروز و همکاران (2013) نیز دریافتند که سطوح بالای رفتار جامعه‌پسند با انعطاف‌پذیری فزاینده و کاهش نشانه‌های اضطراب و افسردگی همراه است. همچنین، مراون، روزمن و گاگن (2007) دریافتند که افرادی که مجبور به اعمال خودکنترلی هستند در مقایسه با افرادی که بیشتر احساس خودمختاری می‌کنند در عمل به تکالیف خودکنترلی ضعیف‌تر عمل می‌کنند.

اثر متغیر همدلی بر شخصیت جامعه‌پسند هماهنگ و همسو با پژوهش‌های متعدد قبلی (مثلاً اسپینراد و گال، 2018؛ مستن، مورلی و آیزنبرگر، 2011؛ کورتیز، اسکارتی و پاسکال، 2011؛ آیزنبرگ، اگم و دی جنتا، 2010؛ هافمن، 2008؛ جینی⁶ و همکاران، 2008؛ آیزنبرگ، فیبس و اسپینراد، 2006؛ مک ماهان، ورنسمن و پارتز، 2006؛ پتر و همکاران، 2005؛ استرایر و رابرتس، 2004؛ هافمن، 2000) مثبت و معنادار است و به خوبی اثبات شده است که همدلی رفتار جامعه‌پسند را

درونی افراد ناشی می‌شوند و مطالعات بسیاری نشان داده‌اند که رفتارهای انگیزشی درونی نیازمند کنترل بازداری یا مهارکننده¹ کمتر و در بردارنده تلاش خودتنظیمی یا خود مراقبتی² کمتری هستند (مولر و همکاران، 2006؛ مراون، روزمن و گاگن، 2007). همچنین، نشان داده شده است که رفتار یاری‌رسان در افراد مستعد کانون کنترل درونی بیشتر دیده می‌شود (آیزنبرگ و فیبس، 1991). علاوه بر این، لاناچ، جانسون و وانگ (2016) معتقدند که فشار درونی خود - تحمیلی یا به خود تحمیل شده³ برای نفع‌رسانی به دیگران تجربه شده بوسیله آن‌هایی که صفات جامعه‌پسند بالایی دارند، منابع محدود خودکنترلی آنان را به میزان بیشتری تحت تأثیر قرار می‌دهد تا برای کسانی که ویژگی‌های جامعه‌پسند کمی دارند و به قول روسی، وان آلن و زلنسکی (2018) رفتار یاری‌رسانی برای افرادی که نمرات بالایی در صفات جامعه‌پسندی دارند نیازمند خودکنترلی کمتری است.

بیش کنترل‌کنندگان⁴ با شرم و بازداری که بوسیله خودانعطافی پایین و خودکنترلی بالا، با برونگرایی پایین و نوروگرایی بالا مشخص می‌گردند. کم کنترل‌کنندگان⁵ بوسیله

1. Inhibitory
2. Self-Regulatory
3. Self-Imposed
4. Overcontrollers
5. Undercontroller

6. Gini

ستار صیدی و همکاران: مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی...

داوطلب شدن و تمایلات جامعه‌پسند در ارتباط است (کارلو، الن و بوهمن، 1999؛ کارلو و همکاران، 2003).

سرانجام می‌توان گفت دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی اثر مستقیمی بر جامعه‌پسندی معلمان دارند و همدلی عاطفی نقش واسطه‌ای معناداری برای دیدگاه‌گیری اجتماعی ایفاء می‌کند. نتایج این پژوهش همچنین نشان داد که مدل نهایی از برازش خوب و مطلوبی با داده‌ها برخوردار است. در پایان، این پژوهش بدلیل استفاده از پرسشنامه و منحصر بودن جامعه پژوهش به معلمان دارای محدودیت بود. لذا، پیشنهاد می‌شود این مدل بر روی سایر گروه‌ها هم بررسی گردد. همچنین با توجه به گستره وسیع قشر معلمان در کشور و الگو بودن مستقیم این قشر برای دانش‌آموزان، سلامت و مطلوبیت شخصیت معلمان حائز اهمیت بسیار است. لذا پیشنهاد می‌شود تقویت ابعاد این رفتارها در قشر معلمان با برگزاری دوره‌هایی در این زمینه مدنظر قرار گیرد.

ارتقاء می‌بخشد و پیش‌بین قوی جامعه‌پسندی است. در ایران هم، عربی و همکاران (1390) نشان دادند که مهمترین عامل شخصیتی اثرگذار بر رفتار جامعه‌یار مساعدت و همدلی با دیگران است. همچنین، نتایج پژوهش عطادخت، بشرپور و دولتی (1395) نیز نشان داد که بین همدلی و سبک زندگی اسلامی با رفتار جامعه‌یار رابطه وجود دارد و سبک زندگی اسلامی پیش‌بینی‌کننده رفتار جامعه‌یار است.

اثر متغیر دیدگاه‌گیری اجتماعی بر شخصیت جامعه‌پسند یافته دیگر این پژوهش است که نشان داد بین دیدگاه‌گیری اجتماعی و شخصیت جامعه‌پسند رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد که با نتیجه پژوهش فت و همکاران (2014)، مستن و همکاران (2011)، جینی و همکاران (2008)، مک ماهان و همکاران (2006)، بروئل، رمینی و زورس¹، 2006، کارلو و همکاران (2003)، باتسون و همکاران (2002) هماهنگ و همخوان است. و به این صورت قابل تبیین است که دیدگاه‌گیری تمایل به کمک، نگرش‌های مثبت‌تر، و نگرانی همدلانه خودگزارشی را افزایش می‌دهد و بر رفتارهای جامعه‌پسند بین فردی مؤثر است (باتسون و همکاران، 2002). همچنین، نشان داده شده است که دیدگاه‌گیری به طور مثبت با فراوانی

1. Brownell, Ramani, & Zrewas

منابع

- رحیمی، م. و یوسفی، ف (1389). «نقش الگوهای ارتباطی خانواده در همدلی و خویشترداری فرزندان». فصلنامه خانواده پژوهی. 447-433. 6(4).
- زرشقایی، م؛ نوری، ا. و عریضی، ح. ر (1389). «کفایت شاخص‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس همدلی هیجانی متعادل». مجله روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی. 1(1)، 39-50.
- صیدی، س (1391). مقایسه حمایت اجتماعی ادراک شده، شخصیت جامعه‌پسند، جهت‌گیری مذهبی و سلامت روان در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج به تفکیک مقطع تحصیلی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (منتشر نشده)، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور مرکز تهران جنوب.
- صیدی، س. و صفاری نیا، م (1394). «حمایت اجتماعی ادراک شده از خانواده، دوستان و معلمان و ابعاد مختلف شخصیت جامعه‌پسند». فصلنامه پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی. 1-15. 5(17).
- عریضی، ح. ر. و گل پرور، م (1390). «تحول و شناخت استدلال نوجوانان دختر و پسر راهنمایی در رفتارهای جامعه یار و مساعدت به دیگران». فصلنامه پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی. 1(3)، 36-56.
- عطا دخت، ا؛ بشرپور، س؛ و دولتی، ح (1395). «تعیین نقش همدلی و سبک زندگی اسلامی در تبیین رفتار جامعه یار معلمان». مجله روان‌شناسی مدرسه، 5(4)، 75-84.
- محقق، ح؛ ذوقی پایدار، م. ر؛ یعقوبی، ا؛ یارمحمدی واصل، م؛ محمدزاده، س (1395). «تدوین و اعتباریابی مقیاس دیدگاه‌گیری اجتماعی در دانشجویان». دوفصلنامه علمی - پژوهشی شناخت اجتماعی. 5، 1(9)، 18-32.
- نیک منش، ز (1386). «بررسی عوامل مؤثر بر عدم رعایت شئون اسلامی در دانش‌آموزان متوسطه استان سیستان و بلوچستان (گزارش پژوهش - ارتباط شخصی). زاهدان». پژوهشکده آموزش و پرورش.
- Batson, C. D., Chang, J., Orr, R., & Rowland, J. (2002). "Empathy, attitudes, and action: Can feeling for a member of a stigmatized group motivate one to help the group?" *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 1656-1666.
- Baumeister, R. F., Bratslavsky, E., Muraven, M., Tice, D. M. (1998). "Ego depletion: Is the active self a limited resource?" *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1252-1265.
- Baumeister, R. F., Vohs, K. D.,

- Tice, D. M. (2007). "The strength model of self-control". *Current Directions in Psychological Science*, 16, 351-355.
- Bierhoff, H. W. (2002). *prosocial behavior*. Taylor & Francis Group (Psychology Press).
- Branscombe, N. R., & Baron, R. A. (2017). *Social Psychology*. Global Edition-Pearson Education Limited.
- Brownell, C. A., Ramani, G. B., & Zrewas, S. (2006). "Becoming a social partner with peers: Cooperation and social understanding in one- and two-year-olds". *Child Development*, 77, 803-821.
- Carlo, G., Allen, J. B., Buhman, D. C. (1999). "Facilitating and disinhibiting prosocial behaviors: The nonlinear interaction of trait perspective taking and trait personal distress on volunteering". *Basic Applied Social Psychology*, 21, 189-197.
- Carlo, G. (2006). *Care-based and altruistically-based morality*. In M. Killen & J. G. Smetana (Eds.), *Handbook of moral development* (pp. 551-579). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Carlo, G., Hausmann, A., Christiansen, S., Randall, B. A. (2003). "Sociocognitive and behavioral correlates of a measure of prosocial tendencies for adolescents". *Journal of Early Adolescence*, 23, 107-134.
- Carlo, G., Mestre, M. V., Samper, P., Tur, A., & Armenta, B. E. (2010). "Feelings or cognitions? moral cognitions and emotions as longitudinal predictors of prosocial and aggressive behaviors". *Personality and Individual Differences*, 48(8), 872-877.
- Castillo, R., Salguero, J., Fernández-Berrocal, P. & Balluerka, P. (2013). "Effects of an emotional intelligence intervention on aggression and empathy among adolescents". *Journal of Adolescence*, 36(5), 883-892.
- Christ, C. C., Carlo, G., Stoltenberg, S. F. (2016). *Oxytocin Receptor (OXTR) Single Nucleotide Polymorphisms Indirectly Predict Prosocial Behavior through Perspective Taking and Empathic Concern*. doi: 10.1111/jopy.12152.
- Cutierrez, S. M., Escarti C. A., & Pascual, C. (2011). "Relationships among empathy, prosocial behavior, aggressiveness, self-efficacy and pupils' personal and social responsibility". *Psicothema*, 23 (1), 9-13.
- DeWall, C. N., Baumeister, R. F., Gailliot, M. T., Maner, J. K. (2008). "Depletion makes the heart grow less helpful: Helping as a function of self-regulatory energy and genetic relatedness". *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34, 1653-1662.
- Dovidio, J. F., & Banfield, J. C. (2015). *Prosocial Behavior and Empathy*. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Science (Second Edition), 216-220.

- Eisenberg, N., Spinrad, T. L., & Morris, A. S. (2014). *Empathy-related responding in children*. In M. Killen & J. Smetana (Eds.), *Handbook of moral development (2nd edition)* (pp. 163-183). New York: Psychology Press.
- Eisenberg, N., & Fabes, R. A. (1991). *Prosocial behaviour and empathy: A multidimensional, developmental perspective*. In P. Clark (Vol. Ed.), *Review of personality and social psychology*. Vol. 12. *Review of personality and social psychology* (pp. 34-61). Newbury Park, CA: Sage.
- Eisenberg, N., & Miller, P. A. (1987). "The relation of empathy to prosocial and related behaviors". *Psychological Bulletin*, 101, 91-119.
- Eisenberg, N., Eggum N. D., Di Giunta, L. (2010) "Empathy-Related Responding: Associations with Prosocial Behavior, Aggression, and Intergroup Relations". *Social Issues Policy Review*, 4, 143-180.
- Eisenberg, N., Fabes, R. A., & Spinrad, T. I. (2006). *Prosocial development*. In W. Damon & R. M. Lerner (series Eds.) & N. Eisenberg (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 3. Social, emotional, and personality development (6th ed., pp. 646-718)*. New York: John Wiley.
- Epley, N., Morewedge, C., & Keysar, B. (2004). "Perspective taking in children and adults: Equivalent egocentrism but differential correction". *Journal of Experimental Social Psychology*, 40, 760-768.
- Fehr, E., Camerer, C. F. (2007). "Social neuroeconomics: the neural circuitry of social preferences". *Trends in Cognitive Sciences*, 11, 419-427.
- Fett, A. K. J., Shergill, S. S., Gromann, P. M., Dumontheil, I., Blakemore, S. J., Yakub, F., & Krabbendam, L. (2014). "Trust and social reciprocity in adolescence- A matter of perspective-taking". *Journal of Adolescence*, 37, 175-184.
- Galinsky, A. D., K. u, G., & Wang, C. S. (2005). "Perspective-taking and self-other overlap: Fostering social bonds and facilitating social coordination". *Group Processes & Intergroup Relations*, 8, 109-124.
- Garner, P. W. (2003). "Child and family correlates of toddlers' emotional and behavioral responses to mishap". *Infant Mental Health Journal*, 24, 580-569.
- Gini, G., Albiero, P., Benelli, B., and Altoe, G. (2008). "Determinants of adolescents' active defending and passive bystanding behavior in bullying". *Journal of Adolescence*. 31, 93-105.
- Gorham, J. (1998). "The Relationship between Verbal Teacher Immediacy Behaviors and student learning". *Communication Education*. 37(1), 40-53.
- Grumm, M., & von Collani, G. (2009). "Personality types and self-reported aggressiveness". *Personality and Individual Differences*, 47(8), 845-850.

- Hagger, M. S., Wood, C., Stiff, C., Chatzisarantis, N. L. (2010). "Ego depletion and the strength model of self-control: A meta-analysis". *Psychological Bulletin*, 136, 495-525.
- Haroz, E. E., Murray, L. K., Bolton, P., Betancourt, T., & Bass, J. K. (2013). "Adolescent resilience in Northern Uganda: the role of social support and prosocial behavior in reducing mental health problems". *Journal of Research on Adolescence*, 23, 138-148.
- Hoffman, M. L. (2000). *Empathy and moral development: Implications for caring and justice*. UK: Cambridge University Press.
- Hoffman, M. L. (2008) *Empathy and prosocial behavior*. In: Lewis M, Haviland-Jones JM, Barrett LF, editors. *Handbook of Emotions*, Third Edition. Guilford Publications. 440-455.
- Iwaniec, D. (2006). *The emotionally abused and neglected child*. Chi Chester: John Wiley & Sons, Ltd.
- Kavussanu, M., Stanger, N., & Boardley, I. D. (2013). "The Prosocial and Antisocial Behavior in Sport Scale: Further evidence for construct validity and reliability". *Journal of Sports Sciences*, 31, 1208-1221.
- Knyazev, G. G., & Slobodskaya, H. R. (2006). "Personality types and behavioural activation and inhibition in adolescents". *Personality and Individual Differences*, 41(8), 1385-1395.
- Lanaj, K., Johnson, R. E., & Wang, M. (2016). "When lending a hand depletes the will: The daily costs and benefits of helping". *Journal of Applied Psychology*, 101, 1097-1110.
- Luckner, A. E., & Pianta, R. C. (2011). "Teacher-student interactions in fifth grade classrooms: Relations with children's peer behavior". *Journal of Applied Developmental Psychology*, 32(5), 257-266.
- Malti, T., Ongley, S. F., Dys, S. P., & Colasante, T. (2012). "Adolescents' emotions and reasoning in contexts of moral conflict and social exclusion". *New Directions for Youth Development*, 136, 27-40.
- Masten, C. L., Morelli, S. A., and Eisenberger, N. I. (2011). "An fMRI investigation of empathy for 'social pain' and subsequent prosocial behavior". *Neuroimage*, 55, 381-388.
- McMahon, S. D., Wernsman, J., and Parnes, A. L. (2006). "Understanding prosocial behavior: the impact of empathy and gender among African American adolescents". *Journal of Adolescence Health*, 39, 135-137.
- Mead, N. L., Baumeister, R. F., Gino, F., Schweitzer, M. E., Ariely, D. (2009). "Too tired to tell the truth: Self-control resource depletion and dishonesty". *Journal of Experimental Social Psychology*, 45, 594-597.
- Moller, A. C., Deci, E. L., & Ryan, R. (2006). "Choice and ego-depletion: The moderating role of autonomy". *Personality and Social Psychology*

Bulletin, 32, 1024-1036.

- Morelli, S., Lieberman, M. & Zaki, J. (2015). "The Emerging Study of Positive Empathy". *Social and Personality Psychology Compass*, 9 (2), 57-68.

- Muraven, M., Rosman, H., & Gagné, M. (2007). "Lack of autonomy and self-control: Performance contingent rewards lead to greater depletion". *Motivation and Emotion*, 31, 322-330.

- Muraven, M., Slessareva, E. (2003). "Mechanisms of self-control failure: Motivation and limited resources". *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29, 894-906.

- Nordgren, L. F., Banas, K., & MacDonald, G. (2011). "Empathy gaps for social pain: Why people underestimate the pain of social suffering". *Journal of Personality and Social Psychology*, 100(1), 120-128.

- Nelson, D. A. & Crick, R. (1999). Rose colored glasses: Examining the social information-processing of prosocial young adolescents. *Journal of Early Adolescence*, 19(1), 17-38.

- Paluck, E. L. (2010). "Is it better not to talk? Group polarization, extended contact, and perspective taking in eastern Democratic Republic of Congo". *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(9), 1170-1185.

- Penner L. A., Dovidio J. F., Piliavin J. A, Schroeder D.A. (2005) "Prosocial behavior: Multilevel perspectives". *Annual Review of*

Psychology. 56, 365-392.

- Penner, L. A. (2002). "The causes of sustained volunteerism: an interactionist perspective". *Journal of Social Issues*, 58, 447- 67.

- Righetti, F. and Finkenauer, C. (2011). "If You Are Able to Control Yourself, I Will Trust You: The Role of Perceived Self-Control in Interpersonal Trust". *Journal of Personality and Social Psychology*, 100(5). 874-886.

- Robins, R. W., John, O. P., Caspi, A., Moffitt, T. E., & Stouthamer-Loeber, M. (1996). "Resilient, overcontrolled, and undercontrolled boys: Three replicable personality types". *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(1), 157-171.

- Ruci, L., van Allen, Z. M., Zelenski, J. M. (2018). "Pro-social personality traits, helping behavior, and ego-depletion: Is helping really easier for the dispositionally prosocial?" *Personality and Individual Differences*, 120, 32-39.

- Spinrad, T. L. and Gal, D. E. (2018). "Fostering prosocial behavior and empathy in young children". *Current Opinion in Psychology*, 20, 40-44.

- Stocks, E. L., Lishner, D. A., Decker, S. K. (2009). "Altruism or psychological escape: Why does empathy promote prosocial behavior?" *European Journal of Social Psychology*, 39(5), 649-665.

- Strayer, J., & Roberts, W. (2004). "Empathy and observed anger and

aggression in five-year-olds". *Social Development*, 13, 1-13.

- Tangney, J. P., Baumeister, R. F., Boone, A. L. (2004). "High self-control predicts good adjustment, less pathology, better grades, and interpersonal success". *Journal of Personality*, 72, 271-324.

- Thompson, M. A., & Barnett, S. T. (1995). "The role of perspective-taking and empathy in children's Machiavellianism, prosocial behavior and motive for helping". *Journal of Genetic Psychology*, 148(3), 295-305.

- Vachon, D. D., Lynam, D. R., & Johnson, J. A. (2014). "The (non)relation between empathy and aggression: Surprising results from a meta-analysis". *Psychological*

Bulletin, 140, 751-773.

- Walter, H. (2012). "Social cognitive neuroscience of empathy: Concepts, circuits, and genes". *Emotion Review*, 4(10), 9-17.

- White, B. A. (2014). "Who cares when nobody is watching? Psychopathic traits and empathy in prosocial behaviors". *Personality and Individual Differences*, 56, 116-121.

- Yeo, S. L., Ang, R. P., Loh, S., Fu, K. J. & Karre, J. K. (2011). "The role of affective and cognitive empathy in physical, verbal, and indirect aggression of a Singaporean sample of boys". *Journal of Psychology*, 145 (4), 313-330.